

Nr. 19

Verplegen vanuit antroposofisch perspectief

Patricia Wessels

De antroposofische verpleegkunde tracht een brug te vormen tussen de alledaagse gezondheidszorg en het ideaal van medemenselijkheid dat aan verpleging als beroep ten grondslag ligt. Een antroposofisch verpleegkundige is een gediplomeerd verpleegkundige, die vanuit antroposofisch perspectief verdieping geeft aan de gangbare verpleging. Die verdieping kan de verpleegkundige niet alleen vinden in het antroposofische mensbeeld, maar ook in het zoeken naar de eigen identiteit in relatie tot het vak. Antroposofisch verpleegkundigen onderschrijven de internationaal erkende definitie van verplegen. Daarin staat dat beroepsmatige verpleegkundigen advies en bijstand geven aan mensen met feitelijke of dreigende gevolgen van lichamelijke en/of geestelijke ziekteprocessen of ontwikkelingsstoornissen. De verpleegkundigen kunnen deze gevolgen herkennen en analyseren. Zij staan de patiënt bij in de elementaire levensverrichtingen en spreken de vermogens in de patiënt zelf aan om gezond te worden en te blijven.

De huidige gezondheidszorg is het uitvloeisel van een eeuwenlange ontwikkeling van kennis, wetenschap en technische mogelijkheden. De mens als individu dreigt daarin verloren te raken, terwijl het juist op het gebied van ziekte en gezondheid gaat om de vraag: 'Wat is mens-zijn en hoe gaan mens en medemens met elkaar om?'

In de antroposofische verpleegkunde staat het antroposofische mensbeeld centraal. Dit houdt in dat de mens gezien wordt als een wezen dat lichaam, ziel en geest omvat en hier op aarde deel uitmaakt van de zichtbare – met onze zintuigen waarneembare – wereld én van de onzichtbare geestelijke wereld. In de zorgverlening zal daar altijd van uit worden gegaan.

Alvorens in te gaan op de antroposofische verpleegkunde, is het zinvol zich een beeld te vormen van verpleegkundigen in het algemeen (hoofdstuk 1). Een terugblik op de geschiedenis laat de ontwikkeling van de verpleegkunde zien in het cultureel kader (hoofdstuk 2). Deze brochure zal in kort bestek weergeven vanuit welk mensbeeld antroposofisch verpleegkundigen werken en hoe die levensbeschouwelijke achtergrond concreet kan doorwerken en vorm krijgen in het verpleegkundig handelen (hoofdstuk 3). Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de drie belangrijkste verpleegkundige taken: verzorgen, bemiddelen en begeleiden (hoofdstuk 4).

Om het genezingsproces te bevorderen hebben antroposofische verpleegkundigen in aansluiting op de medische of therapeutische behandeling, ook specifieke antroposofische behandelingen tot hun beschikking: de zogenaamde 'uitwendige therapieën' (hoofdstuk 5).

Om antroposofisch verpleegkundige te worden is het noodzakelijk na een reguliere basisopleiding verpleegkunde op het niveau van middelbaar of hoger beroepsonderwijs een antroposofische vervolgopleiding te volgen (hoofdstuk 6). In het beroepsprofiel voor antroposofisch verpleegkundigen worden de voorwaarden geschetst waaraan iemand moet voldoen die zich antroposofisch verpleegkundige wil noemen (hoofdstuk 7).